

Aandacht voor klimaat groeiend bij beursgenoteerde ondernemingen?

samenvatting door Petri Ykema

Het klimaat en duurzaamheid zijn inmiddels niet meer weg te denken begrippen in onze maatschappij. Voor veel ondernemingen zijn 'ESG' doelstellingen (environmental, social, governance) gemeengoed geworden. ESG rapportages gebruiken voornamelijk niet financiële indicatoren. We kunnen constateren dat het belangrijkste accent bij ondernemingen nu nog ligt op financiële resultaten.

In vervolg op een onderzoek begin vorig jaar over klimaatrisico's vroeg Jan Stolker zich af of de plannen van grote beursgenoteerde bedrijven concreet in kaart gebracht kunnen worden. En voor welke uitdagingen het bestuur en toezicht hierdoor in de nabije toekomst staan. In samenwerking met Impact Centre Erasmus, een onderwijs- en onderzoeksinstituut verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam is onderzoek gedaan naar de aandacht die klimaat gerelateerde thema's heeft gekregen in de jaarverslagen van de AEX genoteerde bedrijven in de jaren 2016-2018 om vervolgens te bepalen of daar concrete plannen uit voort zijn gekomen. Op basis van de resultaten van dit onderzoek hebben Jan Stolker, onderzoeker Bahar Keskin den Doelder en Jatinder Sidhu een artikel geschreven dat later dit jaar geplaatst zal worden in een speciale editie van het vakblad MAB. Hier volgt een heads-up samenvatting van het artikel.

Focus van het onderzoek

In het onderzoek is gekeken hoe in de jaarverslagen van aan de AEX genoteerde ondernemingen wordt gecommuniceerd en/of gerapporteerd over klimaat-gerelateerde onderwerpen in de driejaar periode van 2016 tot en met 2018. Beursgenoteerde ondernemingen ervaren grote druk van hun stakeholders (investeerders, personeel, klanten) om aandacht te besteden aan klimaatthema's. Het klimaatakkoord van Parijs (2015) heeft de roep om meer aandacht voor het klimaat versterkt. In 2017 is in Nederland de Europese richtlijn voor rapportage van niet financiële (ESG) aspecten van ondernemingsbeleid van kracht geworden. De Nederlandsche Bank is begonnen met het voorschrijven van klimaat stress testen voor financiële organisaties. De verwachting is dat door deze ontwikkelingen het klimaat ook meer zichtbaar zou moeten zijn in de jaarverslagen van beursgenoteerde ondernemingen in Nederland. Zichtbaar in termen van aandacht maar ook in termen van daadwerkelijke acties.

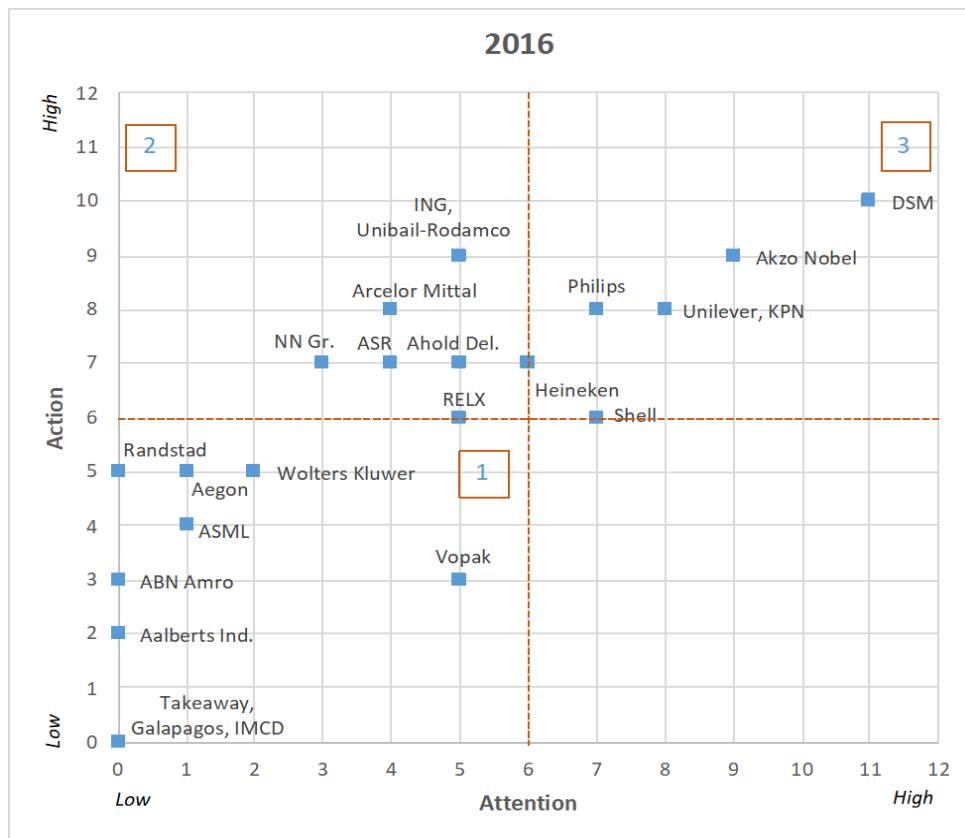
De relatie tussen aandacht voor klimaat en hieruit voortvloeiende daadwerkelijke acties is de basis voor het onderzoek. Aandacht is in de 'behavioral science theorie' een voorwaarde en een voorspellende factor om in vervolg hierop tot actie over te gaan. Zo leert onderzoek dat zichtbare aandacht van CEO's voor bijvoorbeeld technologische innovatie, leidt tot snellere toetreding tot nieuwe markten. Het hebben van aandacht voor een actueel thema is echter nog geen garantie voor daadwerkelijke acties in vervolg op deze aandacht. Zo kan het een organisatie aan middelen ontbreken om de gewenste veranderingen uit te voeren. Het is ook mogelijk dat onder druk van bijvoorbeeld korte termijn gerichte investeerders het daadwerkelijk commitment aan het geadresseerde thema ontbreekt. Dan is er sprake van een 'gap' tussen aandacht en actie, wat wel wordt genoemd: 'not walking the talk'.

Onderzocht is hoe de 24 grootste beursgenoteerde ondernemingen in Nederland in de periode 2016-2018 communiceerden en rapporteerden over aandacht en actie voor klimaatthema's in hun jaarverslagen. Door vast te stellen of en in welke mate aandacht en acties in de jaarverslagen zijn vastgelegd kan worden vastgesteld of er verschillen zijn tussen organisaties. En er kan vastgesteld worden of er in de loop van deze periode binnen organisaties veranderingen zichtbaar zijn in de mate van aandacht voor het klimaat en de in gang gezette acties. Waar mogelijk is nader onderzoek gedaan naar 'integrated' of 'sustainability' rapportages. Dit onderzoek is vernieuwend op het terrein van klimaat gerelateerde rapportages.

Resultaten onderzoek

In onderstaande tabel wordt een patroon zichtbaar hoe de onderzochte bedrijven scoren op aandacht en actie in het jaar 2016.

Figuur 1. Jaar 2016 aandacht- actie positionering

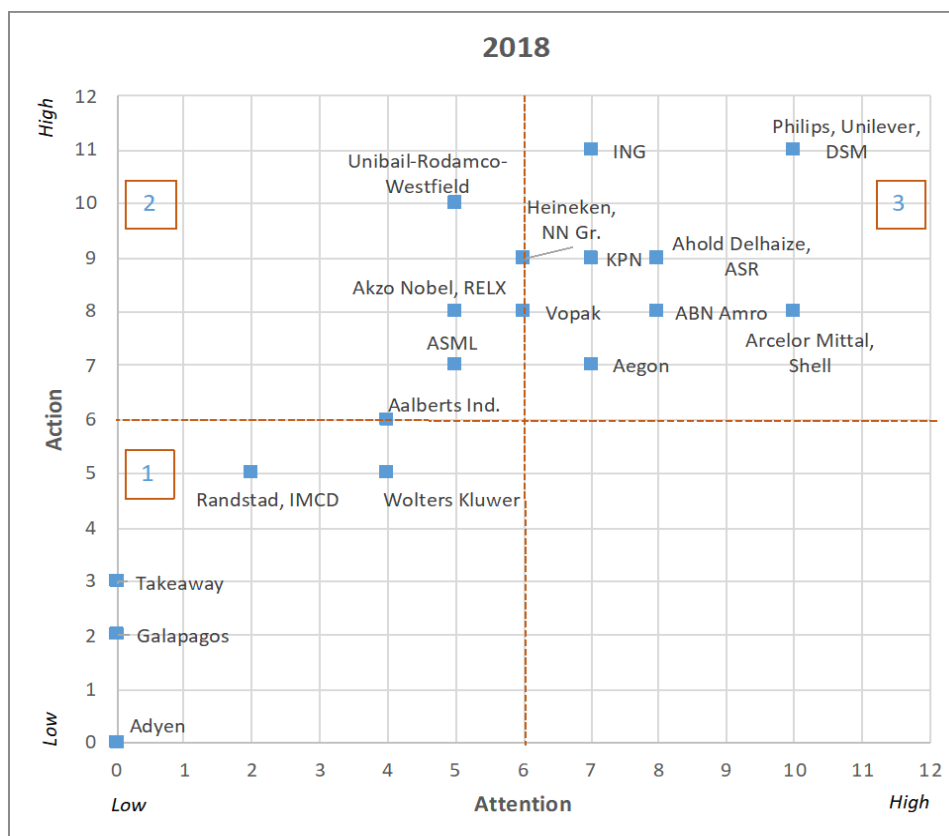
De 24 onderzochte bedrijven verschillen sterk in de mate waarin aandacht wordt gegeven aan klimaatthema's en de ondernomen acties. Dit ondanks het gegeven dat het allemaal grote bedrijven betreft, waarvan de aandelen worden verhandeld op de beurs. Zij hebben te maken met maatschappelijke aandacht en druk van steeds meer klimaat bewuste aandeelhouders. De verschillen die zichtbaar zijn, zijn waarschijnlijk het gevolg van verschillen in urgentie tussen industrieën en verschillen in de cultuur en aard van bedrijven.

Een interessante constatering op basis van de uitkomsten is dat met name Shell en Arcelor Mittal veel aandacht besteden aan klimaat, maar in acties achter lijken te blijven bij een

aantal andere bedrijven. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat beide bedrijven actief zijn in de sectoren van de economie die de grootste aanpassingen zullen vereisen. Een belangrijk deel van de benodigde acties nog moeten worden ontwikkeld. Ook is het mogelijk dat beide bedrijven nog niet volledig willen communiceren over hun daadwerkelijke acties omdat hun uitspraken door investeerders extra scherp beoordeeld worden en er het risico bestaat van juridische claims.

In het schema van 2018 is te zien dat de meeste bedrijven opgeschoven zijn naar meer aandacht en meer actie. Maar ook dat een aantal bedrijven hoog scoren op ingezette acties en laag op aandacht voor klimaat (Aalberts, ASML, RELX, AkzoNobel, Unibail-Rodamco-Westfield). Uit het onderzoek van de jaarverslagen en onderliggende stukken is gebleken dat, behalve voor AkzoNobel, dit een gevolg is van het feit dat deze bedrijven klimaat niet expliciet in hun strategie hebben opgenomen en dat dit ook geen deel uitmaakt van de agenda van de raad van commissarissen. Een gevolg hiervan kan zijn dat de acties een ad hoc karakter hebben en niet vanzelfsprekend voortvloeien uit een ingezette strategische koers.

Figuur 2. Jaar 2018 aandacht- actie positionering

Uit de vergelijking van 2016 en 2018 kan worden opgemaakt dat de aandacht en acties voor klimaat in zijn algemeenheid zijn toegenomen bij de onderzochte bedrijven. 21 van de onderzochte bedrijven heeft nu aandacht voor het klimaat. Uit onderzoek van de rapportages en communicatie van de afzonderlijke bedrijven blijkt dat 11 van de 24 bedrijven (44%) in de 'letters to shareholders' de aandeelhouders informeren over klimaat-

gerelateerde issues. Dat betekent dat veel bedrijven nog steeds weinig aandacht geven aan het klimaat in hun communicatie met aandeelhouders en investeerders.

Wat ook opvalt is dat bij maar 9 AEX-bedrijven (36%) het klimaat op de agenda van de raad van commissarissen staat. Klimaat lijkt daardoor vooral een zaak van de CEO en het executive management team. Dat is zorgelijk, omdat dit erop zou kunnen duiden dat het klimaat niet gezien wordt als cruciaal voor de lange termijn strategie van de organisatie. En dat is een onderwerp waarover de dialoog met commissarissen noodzakelijk is. De huidige Corona epidemie met haar grote korte termijn gevolgen overheerst de agenda van vandaag. Voor de lange termijn zal het klimaatbeleid een veel meer prominente plaats op de agenda's van bestuurders én toezichthouders gaan opeisen.

Een vervolgonderzoek naar de jaarrekeningen over 2019 zal aangeven of de sterk toegenomen druk vanuit de maatschappij het afgelopen jaar tot verdere resultaten heeft geleid.